

23
EUROPEAN
FILM FESTIVAL
PALIĆ
July 16-22 2016

Danas

subota / nedelja, 16-17. jul 2016.

REČ DIREKTORA

Pomoć u pravo vreme

Radoslav Zelenović

I ovogodišnji festival počeli smo da pripremamo u septembru kao i mnoge pre toga. Šta želimo od našeg festivala, to smo mnogo puta dosad pokazali. Pokazali smo da umemo da napravimo zanimljiv, kvalitetan, opušten festival, sa mnogo dobrih i značajnih gostiju. Trudili smo se i, po opštem mišljenju uspeli, da sa našeg festivala svi odu zadovoljni.

Tokom organizacije možete da predvidite i pretpostavite mnogo toga, ali ne baš sve. Da biste napravili bilo koji festival morate da znate šta su vam, uz mnoge druge, finansijske mogućnosti. Kao po pravilu, to poslednje saznate. Ta činjenica nosi mnoge rizike – od toga kako će festival izgledati, koliko će filmova i gostiju imati, do toga da li će ga uopšte biti. Slično je bilo i ove godine.

Znali smo da u vreme opšte restrikcije nećemo dobiti dovoljno sredstava. Tako je i bilo, dobili smo znatno manje novca (ovo se odnosi na pomoć *Pokrajinskog sekretarijata za kulturu*). Republika i Grad Subotica bili su na *visini zadatka*. Pomoć je stigla iznenađujuće, a nije da je nismo očekivali. Naš festival podržan je od programa *Kreativna Evropa*, tačnije potprograma *Media*, a sve uz punu podršku Evropske komisije. Od 108 festivala bili smo jedan od 30 koji su subvencionisani sa 41.000 evra. Lepa pažnja. Finansijska pomoć koja je došla u pravi čas. Ipak za nas koji smo osnivali, organizovali, promenili mu suštinu organizujući ga kao festival koji prikazuje isključivo evropske filmove, brinuli svih ovih godina da zadrži taj koncept, rekao bih da je izuzetno važno obrazloženo stručnog tima koji je vrednovao pristigle projekte. „Ovo je veoma uticajan festival od javnog značaja koji predstavlja širok spektar filmova. Godišnje aktivnosti na polju medijske prisutnosti i filmske edukacije su veoma snažne. Umetnički nivo filmova je izuzetno visok, organizacija festivala efikasna u cilju stvaranja snažne oaze evropskog filma.“

Ovih nekoliko rečenica suština su zbog koje smo Blažo Perović i ja, sa tadašnjim saradnicima, od kojih mnogi danas aktivno rade na našem festivalu, odlučili da ga usmerimo ka evropskom filmu. Pomoć i priznanje koje nam je upućeno ove godine pokazuje koliko je ta odluka bila dobra.

Ovogodišnji festival je prvi koji radimo bez Nebojše Popovića. Njegov doprinos našem festivalu od kad je on postojao samo kao ideja veliki je i nemerljiv. Napustio nas je kolega i prijatelj s kojim je bilo zadovoljstvo i raditi i družiti se. Svi mi koji smo ga znali i sarađivali s njim znamo i koliko će nam nedostajati.

Autor je direktor Festivala evropskog filma Palić

Pokazali smo da umemo da napravimo zanimljiv, kvalitetan, opušten festival, sa mnogo dobrih i značajnih gostiju

EUROPEAN
FILM FESTIVAL
PALIĆ
JULY 16-22 2016

23

ŽIRI

Umetnost je ogledalo stanja u društvu

Filmovi u *Glavnom takmičarskom programu* nadmetaju se za nagrade *Zlatni toranj* za najbolji film festivala, *Palički toranj* za najbolju režiju, kao i *Specijalnu nagradu žirija*, o čemu odlučuje međunarodni žiri koga čine Mihaela Kezele, Jesim Ustaoglu, Stefan Arsenijević, Rina Sildos i Aiste Diržiute. „Umetnost je jako često ogledalo stanja u društvu, tako da je evropska

kinematografija danas kao i Evropa – previranja, promene, podizanje glasa za ono što je važno, suočavanje sa poznatim i nepoznatim, kao i beg u toplinu porodice. Događaji u današnjoj Evropi povezani su sa nizom ljudskih sudbina, tragedija, tako da ni filmovi danas ne mogu biti *glatki* već pobuđuju emociju“, kaže za *Danas* članica žirija Mihaela Kezele. Ona

dodaje da je FEF Palić uvek znao i uspeo da dovede tek izbrušene bisere evropskog filma. „Jako se veselimo kvalitetnim filmovima“, zaključuje rediteljka. Mihaela Kezele rođena je u Minhenu. Studirala je na *Minhenskom univerzitetu filma i televizije*. Njen postdiplomski rad, kratki film *Milan*, nagrađen je na više od 30

međunarodnih filmskih festivala. Takođe je bila nominovana za *Studentskog Oskara*, a ušla je i u uži izbor za *Oskara za Najbolji igrani kratki film*. Njen prvi dugometražni igrani film *My Beautiful Country* takođe je bio nagrađivan. Od 2014. Kezele predaje na *Univerzitetu filma i televizije* u Minhenu. Nakon što je režirala nekoliko

nagrađivanih kratkih filmova u Turskoj, Jesim Ustaoglu snima svoj prvi dugometražni igrani film *The Trace* (1994), koji je prikazan na brojnim međunarodnim festivalima i nagrađen priznanjem za najbolji film na *Istanbulskom filmskom festivalu*. I njeni naredni filmovi bili su uspešni i nagrađivani na evropskim filmskim festivalima. Osnovala je sopstvenu

produkciju kuću *Ustaoglu film*. Nedavno je završila snimanje svog najnovijeg filma *Claire Obscur*. Stefan Arsenijević rođen je u Beogradu 1977. Filmsku i TV režiju diplomirao je na *Fakultetu dramskih umetnosti* u Beogradu, gde sada predaje na master studijama. Za kratke filmove osvojio više od 30 međunarodnih i domaćih priznanja,

Mihaela Kezele

PETAR MITRIĆ: Kulturno-ekonomskom saradnjom do svetskog tržišta

REČ SELEKTORA

Evropska filmska industrija očajnički želi da uhvati korak sa dominantnim holivudskim modelima, prvenstveno prateći ekonomske pokazatelje i marketinške trendove. S druge strane evropski autori ne odustaju od svoje poetike i stvaraju umetnička dela koja se teško nose sa zahtevima potrošačkog društva. U borbi između dva principa nastaje većina velikih filmova Starog kontinenta – kaže za *Danas* Petar Mitrić, selektor Festivala evropskog filma Palić.

Sve to ćemo moći da vidimo na Paliću – ističe sagovornik *Danasa*.

Tema većine filmova glavnog takmičarskog programa je porodica i odnos dece i roditelja?

– Odnos roditelja i dece kao tema provela je kroz gotovo sve programe ovogodišnjeg Palića. Osim *Takmičarskog programa* i filmova *Snovi*, *Matura*, *Toni Erdman* i *Tih zaliv*, istom temom bave se i filmovi *Nezakonito*, *Eva Nova*, *Staza* od *Lilijana* i *Porodični film* iz programa *Paralele i sudari*, ili nedavno nagrađeni film *Sabolča Hajdua* u Karlovim Varima koji gledamo u programu *Novi mađarski film*. Da ne dođe do mistifikacije, selektorski tim ne bira naslove po temi, već po kvalitetu filmova, a teme se jednostavno nametnu u nekim periodima. Ova tema je veoma aktuelna u današnje vreme verovatno iz razloga što vrtoglavi razvoj tehnološkog društva i brzina protoka informacija i samog življenja savremenog čoveka tek sada dolazi na naplatu. Koncept porodice koji su istraživali Bergman, Ozu ili Louč jednostavno više nije isti.

Druga takmičarska selekcija je program Paralele i sudari, koja prikazuje ostvarenja iz istočne Evrope?

– Predstavljamo nekoliko izvanrednih naslova autora koji sada žive svoju umetničku zrelost poput Sitarua ili Fligaufa, ali i neke nove reditelje sa svojim debitantskim ostvarenjima. Ono što ćemo videti u programu jesu filmovi o savremenom životu ljudi u Istočnoj Evropi koji je svakako jedinstven prostor zbog svojih duhova prošlosti, nikad preboljenih. Ne volim da izdvajam pojedinačne naslove jer nije fer. To će učiniti žiri na kraju.

Filmovi iz selekcije Mladi duh Evrope bave se temom slobode?

– Ovaj program je već trinaest godina oaza novih tendencija u filmu. Filmovi koje prikazujemo ove godine bave se temom slobode na različite načine.

PETAR MITRIĆ

Zanimljiv je novi koncept mladih reditelja u Rusiji i Mađarskoj, koji je nastao usled političke i klanovske kontrole državnih filmskih fondova gde autori sve češće snimaju filmove u sopstvenoj produkciji, uz manje budžete, pomoć prijatelja i saradnika, zadržavajući potpunu stvaralačku slobodu

Trenutno živimo prelaz iz jedne epohe u drugu i kad bismo se osvrnuli na sličan period u prošlom veku nailazimo na hrabre umetničke pokrete koji su pomerili granice umetničke prakse polajući i svoj život zarad tih ideala. Te borbe za umetničke i građanske slobode nekako su zaboravljene, i danas, u jeku uljulkosti potrošačkog društva uvidamo da smo mnoge od tih sloboda odavno izgubili. I da se najčešće krećemo unutar okvira opšteprihvaćenih normi ne želeći da izgubimo komfor, kao najveću tekovinu savremenog doba. Filmovi iz programa *Mladi duh Evrope* imaju tu oštrinu pobune i želju za razbijanjem utvrđenih obrazaca.

Deo programa Paličkog festivala biće i nekoliko domaćih ostvarenja?

– Prikazujemo *Dnevnik mašinovođe* Miloša Radovića u *Takmičarskom programu*, Glavonjićev otrežnjujući poetski dokumentarac *Dubina dva* i Ljucin film *Vlažnost* u programu *Paralele i sudari*. Selekcija *Mladi duh Evrope* predstavlja i dokumentarni film *Druga linija*, kratkometražni *Grad Maše Sarović* i premijerno u Srbiji film *Minotaur* Sabolča Tolnaja koji je svetsku premijeru imao u Roterdamu ove godine. U programu *Eco Dox* prikazujemo dokumentarac „*Rzav veliki*“ Ivana Nikolića i Dobrice Mitrovića. Srbija ima sjajnu kinematografiju uprkos problemima sa finansiranjem.

Ove godine u fokusu festivala po prvi put je kinematografija jednog regiona – i to Baltika. Šta mi, i ostale kinematografije država bivše SFRJ, možemo da naučimo od baltičkih zemalja?

– Baltičke zemlje već dugo saraduju na ekonomskom i kulturnom polju kako bi bile konkurentne na evropskom i svetskom tržištu. Sličan model se razvija i na teritoriji bivše SFRJ posredstvom koprodukcija već nekih desetak godina. Različito je to što zemlje Baltika nikad nisu bile u sukobu i u vreme kad smo mi sva sredstva trošili da svog suseda uništimo i potezali zarđale kašike, oni su gradili takozvani *Baltički put*, kad se dva miliona ljudi uhvatilo za ruke i stvorilo 600 kilometara dug lanac koji povezuje Talin, Rigu i Vilnius.

GLAVNI TAKMIČARSKI PROGRAM

POŽAR NA MORU 1

Režija Gianfranco Rosi; uloge Samuele Pucillo, Mattias Cucina, Pietro Bartolo, Samuele Caruana, Giuseppe Frapagane, Maria Signorello, Francesco Paterna, Francesco Mannino, Maria Costa; Italija/Francuska 2016, 114 minuta

SNOVI 2

Režija Renars Vimba; uloge Elina Vaska, Andžejs Janis Lilientals, Edgars Samitis, Zane Jančevska, Ruta Birgere; Letonija 2016, 105

DEMON POD REFLEKTORIMA 3

Režija Nicolas Winding Refn; uloge Elle Fanning, Abbey Lee, Jena Malone, Keanu Reeves, Christina Hendricks, Desmond Harrington, Bella Heathcote, Carl Glusman; Francuska/SAD/Danska 2016, 117

DRAŽ 4

Režija Agnieszka Smoczyńska; uloge Marta Mazurek, Michalina Olszanska, Kinga Preis; Poljska 2015, 92

UBICA ČISTOG SRCA 5

Režija Attila Till; uloge Szabolcs Thuróczy, Zoltán Fenyvesi, Adám Fekete, Mónika Balsai, Lídia Danis; Mađarska 2016, 105

TONI ERDMAN 6

Režija Maren Ade; uloge: Peter Simonischek, Sandra Hüller, Michael Wittenborn; Nemačka 2016, 162

MATURA 7

Režija Cristian Mungiu; uloge Adrian Titieni, Lia Bugnar, Maria-Victoria Dragus, Vlad Ivanov, Maria Manovic; Rumunija 2016, 128

IZA BRDA I PLANINA 8

Režija Eran Kolirir; uloge Alon Pduat, Noam Imber, Yoav Rothman, Shireen Nadav-Naor, Mili Eshet; Nemačka/Belgija 2016, 90

DNEVNIK MAŠINOVOĐE 9

Režija Miloš Radović; uloge Lazar Ristovski, Petar Korać, Pavle Erić, Mirjana Karanović, Jasna Đuričić; Srbija 2016, 85

ZOOLOGIJA 10

Režija Ivan Tverдовsky; uloge Natalia Pavlenkova, Dmitri Groshev, Irina Chipizhenko, Maria Tokareva; Rusija/Francuska/Nemačka 2016, 90

LJUBAV JE GORKA 11

Režija Tomasz Wasilewski; uloge Julia Kijowska, Magdalena Cielecka, Dorota Kolak; Poljska/Švedska 2016, 104

TIHI ZALIV 12

Režija Bruno Dumont; uloge Fabrice Luchini, Juliette Binoche, Valeria Bruni Tedeschi, Jean Luc Vincent, Brandon Lavieville; Francuska 2016, 122

NAJSREĆNIJI DAN U ŽIVOTU OLJA MAKIJA 13

Režija Juho Kuosmanen; uloge Jarkko Lahti, Eero Milonoff, Oona Airola; Finska 2016, 92

SVETA LJUBAV 14

Režija Benoit Delépine, Gustave Kervern; uloge Gérard Depardieu, Benoit Poelvoorde, Vincent Lacoste, Céline Sallette, Gustave Kervern; Francuska/Belgija 2016, 101 minut

SELEKCIJE

ECO DOX

Program *Eco Dox* 23. FEF predstavlja, po izboru selektora Igora Toholja, relevantne dokumentarne filmove na ekološke teme čiji su snaga i sugestivnost *zarazni* i podstiču na angažovano delanje.

Prikazan u 195 zemalja, *Sutra* (r. Cyril Dion i Mélanie Laurent) je dokumentarni film nastao iz potrebe nekoliko branilaca ekoloških prava, među kojima se svakako izdvaja Melani Loran, koja želi da učine nešto kako bi probudili svest ljudi o dramatičnoj ekološkoj situaciji u kojoj se nalazimo. U programu su i *Sugar Blues* (r. Andrea Culková), *Rzav Veliki* Ivana Nikolića i Dobrice Mitrovića, *Planine u ogledalu*: *Altaj* (r. Alexandra Marchenko)... Nakon svakog od sedam ostvarenja, koji će biti prikazani u *Filmskom klubu Otvorenog univerziteta Subotica*, održaće se debata u kojoj će učestvovati autori filmova i prisutna publika, čiji deo često čine stručnjaci i aktivisti iz oblasti očuvanja životne sredine.

MLADI DUH EVROPE

Jedan od najzabudljivijih programa FEF Palić 13. put predstavlja filmove savremenih, inventivnih autora čija dela žele da pomere granice filmske umetnosti.

U okviru programa biće prikazan novi film Žan Kristof Morisa i francuske umetničke grupe *Psi Navore - Apneja*. Tu su i kratki animirani *Scenografija* kulnog španskog animatora Alberta Vaskeza i dokumentarac *Dead Slow Ahead*. Borba za umetničku slobodu grupe neoavangardnih umetnika na liniji Ljubljana, Zagreb, Novi Sad i Subotica, tokom 60-ih i 70-ih godina tema je dokumentarnog filma *Druga linija* Nenada Miloševića. Ista umetnička praksa okosnica je i Tolnajevo srednjometražnog filma *Minotaur*. Za bolje razumevanje ova dva filma u saradnji sa *Muzejom savremene umetnosti* u Novom Sadu i *Savremenom galerijom Subotica* FEF Palić predstavlja izložbu, koja će biti otvorena 18. jula, pod nazivom *Mala štanka vojvodskog konceptualizma*, koju je priredio kustos Nebojša Milenković. Za slobodu umetničkog izražavanja bore se i aktuelni estonskog dokumentarac *Improvizovano*. I film *Beskrajna poezija* kulnog režisera, pesnika, pozorišnog reditelja i kreatora i scenariste kulnih Mebijusovih stripova *Inkal i Metabaroni*, ezotetika i tvorca *Psihomagije*, jednog i jedinstvenog Aleandra Hodorovskog, biće prikazan na zatvaranju FEF.

Selekcija *Mladi duh Evrope* biće prikazana na *Letnjoj pozornici* bioskopa *Abazija*, nedaleko od jezera Palić. Ulaz je besplatan.

PARALELE I SUDARI

Vibrantna i neukrotiva istočnoevropska kinematografija biće u takmičarskom programu *Paralele i sudari* FEF Palić ove godine predstavljena kroz 11 aktuelnih naslova koje je odabrao selektorski tim u sastavu Petar Mitrić, Sabolč Tolnai i Nikolaj Nikitin.

Selekciju otvara film *Nezakonito* rumunskog reditelja Adriana Sitarua, koji je dobio odlične kritike na Filmskom festivalu u Berlinu i izazvao polemike zbog teme kojom se bavi. Adrian Sitaru će biti gost predstojećeg FEF. Istog dana u subotičkom bioskopu *Eurocinema* biće prikazana urnebesna ruska tragikomedia *Krpeni savez*. Tu je i intrigantna drama sa elementima trilera *Hladni talas* reditelja Romana Volobujeva, a mađarski reditelj Benedek Fliegauf predstavlja lično svoj novi film *Staza od Lilijana*. U programu su i bugarsko ostvarenje *Žed*, mađarski film *Većina duša koje ovde žive* braće Buharov, češka drama *Nikad nismo sami*, slovačko ostvarenje *Eva Nova* i *Porodični film*.

Domaci predstavnici u selekciji su odlični dokumentarni film Ognjena Glavonića *Dubina dva*, i van konkurencije, igrani film *Vlažnost* Nikole Ljuce. U sastavu žirija filmske kritike koji će proglasiti najbolji film programa *Paralele i sudari* su Marina Rihter (Austrija), Marija Ulfask (Estonija) i Kolet de Castro (Francuska).

NOVI MAĐARSKI FILM

Kultura je nešto na šta se uvek može računati u traženju i pronalazenju puta koji vodi ka međusobnom upoznavanju, razumevanju i prihvatanju. U tome je od velike pomoći već tradicionalni program *Novi mađarski film*. Program je inspirisan činjenicom da u Vojvodini živi velika populacija mađarske manjine, koja nema prilike da prati tokove savremene

finansijama i marketingu i jedna je od najcenjenijih ličnosti u baltičkoj filmskoj industriji. Ona je i predstavica Estonije u udruženju *Audiovizuelni preduzetnici Evrope*, a članica je i *Evropske filmske akademije*. Godine 2003. osnovala je producentsku kuću *Amnon prodaks*. Litvanska glumica Aiste Diržiute poznata je po ulozu Auste u *Sangailinon letu* rediteljke Alante Kavaite. Diplomirala je na *Akademiji muzike i filma*, a dosad je igrala u litvanskim filmovima *Kings' Shift* i *Back*. U ruskoj kinematografiji debitovala je 2016. ulogom Marine Malic u biografskoj drami *Khams* Ivana Bolotnikova. Diržiute igra ulogu Joane u svom prvom filmu na engleskom jeziku *Ashes in the Snow*.

mađarske filmske produkcije na bioskopskom repertoaru, niti na televiziji. Selektor programa je Zoltan Sifilis. Ovogodišnju selekciju čini sedam filmova – *Ermelini kod Farkaševih*, *Majka i ostale porodične budale*, *Zagrobni život*, *Zvuk betona*, *Zero*, *Detete srede* i *Groznica u zoru*.

KINEMATOGRAFIJA U FOKUSU

Prvi put na FEF Palić, *Kinematografija u fokusu* je regija, i to Baltik. Publika će imati priliku da pogleda, kroz nekoliko selekcija, igrane, dokumentarne i animirane filmske dragulje iz Litvanije, Estonije i Letonije.

Biće predstavljeni savremeni autori, restaurisani klasići, kao i izbor kratkih i animiranih filmova po kojima je ova regija dominantna na filmskoj sceni. U *Glavnom takmičarskom programu* biće prikazan letonjski film *Ja sam ovde*, debi Renarsa Vimbe nagrađenog *Kristalnim medvedom* na Berlinu. U programu posvećenom kinematografiji Baltičkih zemalja biće predstavljena dva nova estonska filma – *Dani koji su zbuñili Trn Ru-met* i *Mama* rediteljke Kadri Kusar. Iz Litvanije dolazi film *Sana-galilino leto* rediteljke Alante Kavaite i dokumentarac *Kada razgovaramo o KGB* (r. Maxi Dejoje, Virginija Vareikyte). Letoniju predstavlja film *Zora* rediteljke Leile Pakalnjine. Biće prikazan i izbor kratkih i animiranih filmova iz sve tri baltičke zemlje.

OČI U OČI

Selekcija *Oči u oči/Eye To Eye* predstavlja premijerno u Srbiji pet zanimljivih evropskih dugometražnih filmova koji su po temama namenjeni mlađoj publici. Tu su *Inske Navigačice* (r. Christy Garland), bugarska *Lekcija* (r. Kristina Grozeva, Petar Valchakov), austrijsko ostvarenje *Jedan od nas*: (r. Stephan Richter), kao i fascinantant dokumentarni film *Od Kalkigaja do Hllera* (r. Rüdiger Suchsland) i *Supernova* (r. Tamar van Dop).

Program *Oči u oči* vrednovać će žiri od pet mladih filmofila, polaznika filmske škole i filmskog kluba na *Otvorenom univerzitetu* u Subotici. Nagrađeni film biće prikazan mlađoj publici u oktobru 2016. u saradnji sa srednjim školama u Subotici, Novom Sadu i Beogradu, gde će publika imati prilike da razgovara sa autorom nagrađenog filma. Projekat *Eye To Eye* podržava Evropska komisija kroz program *Kreativna Evropa* i potprogram *Media*. Program se realizuje u saradnji sa francuskom kompanijom *Wide Management* kao nosiocem projekta.

REČ PRODUCENTA

ILIJA TATIĆ: Cilj je da proširimo festival

Ovogodišnji budžet FEF Palić manji je nego prošle godine, a bio bi još i manji da nije bilo programa *Kreativna Evropa* i *Media potprograma* – kaže za *Danas* Ilija Tatić, direktor *Otvorenog univerziteta*, izvršnog producenta manifestacije.

– Dobili smo njihovu podršku u iznosu od 41.000 evra. To je značajno uticalo da ovogodišnji budžet bude koliko toliko dovoljan da festival iznesemo u obimu u kom smo želeli. Što se tiče ostalih finansijera, Republika nam je dodelila devet miliona, što je za milion manje nego prošle godine, Pokrajina tri, šest manje nego lane, a Grad Subotica četiri miliona i 250 hiljada što je milion i po manje nego 2015. Tako da smo se posle rezultata konkursa suočili

sa ukupnom cifrom od osam i po miliona dinara manje novca u budžetu nego prošle godine. U tom trenutku bilo je gotovo nemoguće organizovati festival u obimu u kome smo želeli, posebno imajući u vidu da festival

svake godine treba da naraste i kvantitativno i kvalitativno. Zahvaljujući pomoći *Kreativne Evrope*, uspeali smo da budemo blizu cifre od prethodne godine, te sada raspoložemo sa nekih 22 miliona dinara sa nekim manjim donacijama i sponzorstvima – objašnjava Tatić.

On napominje da su zbog manje novca organizatori morali da štede pre svega u opremi i nekim pratećim sadržajima, ali da ni publika ni stručna javnost manji budžet neće osetiti.

– Glavni takmičarski program i ostale selekcije atraktivnije su nego prethodnih godina. Sa kvalitetom filmova napravili smo najreprezentativniji presek evropske kinematografije od kad postoji Palički festival.

ILIJA TATIĆ
Glavni takmičarski program i ostale selekcije atraktivnije su nego prethodnih godina

Mnogo različitih autora, provokativnih, duhovitih, dokumentarnih filmova... Povećali smo i broj filmova na 103 naslova, što je takođe veliki pomak. Vredno smo radili na konstrukciji kako da prikažemo te filmove. A neće izostati ni zanimljiv prateći program – koncerti, izložbe, radionice, panel diskusije... – ističe Tatić.

Prema njegovim rečima, izuzetno prijatno kad dobijete obrazloženje *Kreativne Evrope* da je festival *oaza evropskog filma* i da je visoko ocenjena njegova organizacija i umetnički domet.

– Veliki je podstrek za dalji rad kad vas prepoznaju van granica vaše zemlje. Ali je to, na neki način, i obaveza da zadržite nivo. Nama je cilj da proširimo festival, ubacimo nove sadržaje, prateće programe, veći broj filmova... Ali, s obzirom na to da finansiranje ove manifestacije zavisi najvećim delom od konkursa i da se nikad ranije ne zna koliko ćemo dobiti novca, mi ćemo i sledeće godine biti u istoj situaciji. Čekaćemo rezultate, pa ćemo tek onda moći da krenemo sa realizacijom festivala, iako ga mi organizaciono pripremamo već od septembra, mesec dana po završetku tekućeg festivala. Biće to izazovna i neizvesna situacija. Mnogo bi nam značilo kad bi najznačajnije manifestacije u Srbiji imale određenu sigurnost u finansiranju. To bi znatno smanjilo i troškove, jer kad sve radite u poslednji minut, naravno da su sve stvari skuplje i da imate dodatne troškove. Sigurno je da mi nećemo odustati od onoga što je osnovana ideja Palića, a to je da to bude jak autorski i umetnički festival posvećen evropskoj kinematografiji i promociji kulture u Srbiji. Možete očekivati da će Palić i sledeće godine ponuditi dobru selekciju filmskih ostvarenja koja su u tom trenutku najaktuelnija u Evropi – zaključuje direktor *Otvorenog univerziteta*.

Muzika na FEF

Muzički program predstojećeg FEF Palić atraktivan je i eklektičan kao i prethodnih godina, a publika će ovog puta imati prilike da pogleda nastup čuvenog simfonijskog orkestra *VU-Orkest* iz Amsterdama (17. jula u 19.30), ali i koncerte rok bendova *Lira Vega* (21. jula u 23.30) i *Straight Mickey And The Boyz* (17. jula u 23.30).

Holandski dirigent Oto Klap osnovao je *VU-Orkest* 1962, pri *Otvorenom univerzitetu* u Amsterdamu. Mali kamerni orkestar, kakav je bio u početku, tokom poslednjih

pola veka postao je veličanstveni simfonijski orkestar. Danas je jedan od najvećih i najstarijih holandskih orkestara i to zahvaljujući trudu i naporima koje su uložili članovi i dirigent Dan Admiral. Sastavljen je od 82 muzičara, nekadašnjih studenata *Otvorenog univerziteta* u Amsterdamu. Orkestar novi repertoar priprema svakih pola godine, a na *Velikoj terasi* na Paliću, izvešće poznata dela *Iberia* Kloda Debisija, *Valcer* Morisa Ravela i *Simfonijski plesovi* Sergeja Rahmanjinova.

PRIZNANJA

Lifka za Ulriha Zajdla i Slobodana Šijana

Slobodan Šijan

prvi igrani film *Pasji dani* (2001) osvojio je *Specijalnu nagradu žirija* na festivalu u Veneciji 2001. Filmovi čuvene trilogije *Raj* premijerno su prikazana na najvažnijim svetskim festivalima 2012. godine – u Kanu, Veneciji i Berlinu. Poslednjim ostvarenjem *U podrumu* vratio se dokumentarnoj formi.

Slobodan Šijan završio je slikarstvo na *Akademiji likovnih umetnosti* u Beogradu, a zatim i filmsku režiju na beogradskom *Fakultetu dramskih umetnosti*. Bavo se eksperimentalnim filmovima i TV programima, a 80-ih je režirao neke od najboljih filmova domaće kinematografije – *Ko to tamo peva*, *Maratonci trče počasni krug*, *Kako sam sistematski uništen od idiota* i *Davitelj protiv davitelja*. Bio je direktor *Jugoslovenske kinoteke* i profesor filmske režije na nekoliko fakulteta.

Festival evropskog filma Palić uspostavio je nagradu *Aleksandar Lifka* 1999. za izuzetan doprinos evropskoj kinematografiji. Ovogodišnji dobitnici su austrijski reditelj, scenarista i producent Ulrih Zajdl i jedan od najznačajnijih reditelja u regionu Slobodan Šijan.

Ulrih Sajdl je dva puta nagrađen na FEF, a kulturni status među evropskom publikom stekao je provokativnim dokumentarcima, dok je širem auditorijumu postao poznat trilogijom *Raj* (*Ljubav*, *Vera*, *Nada*). Rođen je 1952. u Beču. Reditelj je, autor i producent. Karijeru je započeo nagrađivanim dokumentarcima, a njegov

Ulrih Zajdl

Davitelj protiv davitelja. Bio je direktor *Jugoslovenske kinoteke* i profesor filmske režije na nekoliko fakulteta.

Underground Spirit Karpu Aćimoviću Godini

Dobitnik nagrade *Underground Spirit* 23. FEF Palić je kulturni slovenački i jugoslovenski reditelj i direktor fotografije Karpo Aćimović Godina. Priznanje se dodeljuje za izuzetan rad na polju nezavisnog filma i jedinstvenu autorsku poetiku izgrađenu van glavnih tokova filmske industrije. Ovogodišnji laureat je nagradu zaslužio svojom osebnom i jedinstvenom filmskom praksom izraženom kroz brojne radove nastale tokom bogate pedesetogodišnje karijere.

Kratkim eksperimentalnim, nenarativnim filmovima, među kojima se ističu *Gratinirani mozak* *Pupilije Ferkeverk* (1970) i *Nedostaje mi Sonja Henie* (1971) Karpo Godina postaje jedna

Karpo Aćimović Godina

od ključnih ličnosti jugoslovenskog crnog talasa, ali istovremeno ulazi i u polje konceptualne umetnosti saradujući sa neovangardnim umetnicima tog doba. Dokumentarnim radom oličnim u

filmovima *Zdravi ljudi za rasonodu* (1971) i *O ljubavnim veštinama ili film sa 14.441 kvadratom* (1972) reditelj zamalo dopada zatvora, a filmovi bivaju bunkerisani. Status koji danas uživa među poštovaocima sedme umetnosti svakako je stekao i kao neprevaziđeni direktor fotografije u Žilnikovim *Ranim radovima* ili Zafanovićevoj *Okupaciji u 26 slika*. Retrospektiva filmova ovog izvanrednog autora biće upriličena na FEF u bioskopu *Abazija* blizu jezera Palić.

POSTFESTUM

„Ovnovi“ najbolji na 22. FEF

Islandskom film *Ovnovi* pripao je *Zlatni toranj* za najbolji film 22. Festivala evropskog filma Palić, dok je *Palički toranj* za najbolju režiju dodeljen švedskom reditelju Magnusu fon Hornu za ostvarenje *Život posle*. Najbolji film iz programa *Paralele i sudari* bio je ruski film *Galebovi* Ele Menžejeve.

Specijalno priznanje žiri je, posthumno, dodelio Vlastimiru Đuzi Stojiljkoviću za „izuzetno odigranu poslednju ulogu“ u filmu *Bez stepenika* Marka Novakovića, kome je pripala nagrada Umetničkog saveta Festivala za

Ovnovi

„dirljivu priču o trećem dobu kojoj je snagu dala gluma Vlastimira Đuze Stojiljkovića“. Nagradu *Sejfi Teoman*, za najhrabriji prvi ili drugi film, Umetnički savet dodelio je Ivanu Ostrohovskom za slovačko ostvarenje *Koza*.